

Japán helyett Pretty Woman

Alekszandr Galin: *Verseny*. Újvidéki Színház

Tecudzin Aoki, a japán maffiózó szép nők után kutat. Nem is akármilyen célból. Fantasztikus kilátásokat ígér nekik: eljuthatnak országuk határain túlra, táncosnőkként, énekesnőkként, vagy ahogy ők nevezik magukat: művésznőkként. A pályázat csak ennyit közölt: nőkre várnak. Csak azt felejtették ki belőle, hogy fiatalokra. Így a híres versenyen boldog-boldogtalan megjelenik. Mindazok az elkeseredett nők, akik valamiféle jobb élet után sóvárognak. Az elszánt értelmiségitől kezdve az utcán portyázó mamáig, mind felsorakoznak.

Teszik ezt az Újvidéki Színház kistermében, amely, mondhatni, díszlet nélkül vár bennünket. A két széksor előtt a földön Magyar Szó-cafatok (van ebben némi utalás?). A színpad csupaszsága Oroszország boltjainak egykori ürességére emlékeztet.

Egy megmérettetésnek vagyunk szemtanúi. Nem is akármilyennek. Különössége, hogy itt egyik versenyző sem nyer semmit. Maga a történet nem túl bonyolult, érdekessége az, ami mögötte van. Egy gazdaságilag tönkrement országban élők, fejlődni, kitörni vágyók tragikomikus igyekezete.

A történetben hat különböző kaliberű nő szerepel. Nyina Karnauhova (Banka Livia), konzervatív értelmiségi, nyakig begombolkozva, Katya (Elor Emina) és Liza Volkova (Jaskov Melinda), két mindenre elszánt hölgyecske hiányos öltözékben, édesanyjuk, Varvara Volkova (Ábrahám Irén), aki babakocsiban dédelgeti italtait, Tamara Seg (Fragó Edit), aki harmonikájával jelenik meg és Olga Puhova (Jankovics Andrea), a milliomosfeleség, aki akkor is vetkőzik, amikor már senki sem figyel rá.

Hétköznapi emberek versenye ez, bár többen közülük azt hiszik, hogy az átlag felett állnak. Mindannyian látnak valamennyi esélyt a jobb életre. S olykor túlzásokba bocsátkozva igyekeznek kihozni magukból a vélt maximumot, mint ezt Katya és Liza jelenete mutatja. A két lány erotikus táncsal próbálja meghódítani a japán menedzsert. De nem is annyira róluk szól a táncjelenet, inkább Varvaráról, az anyáról, aki könyörögve kéri lányait, ne tegyék ezt, ám ők hajthatatlanok. Magabiztosak, fiatalok, nekik már nincs szükségük „holmiféle anyára”.

Az előadásban pontosan kirajzolódnak az emberi kapcsolatok. Az imént említett csak egyike ezeknek. A hat nő közül háromnak férje van. Az egyik

úr abban reménykedik, hogy megszabadul folyton nyavalygó feleségétől (Viktor Puhov–Varga Tamás), a másik kettő mélyen megalázónak tartja a szituációt, amelybe a nők belecsöppentek (Vaszilij Seg–Giricz Attila és Borisz Karnauhov–Balázs Áron). A három férfi megjelenése azért komikus, mert három teljesen különböző viselkedésű és vérmérsékletű férfi társul. Vaszilij, a tenyeres-talpas vadember, Viktor, a minden hájjal megkent milliomos és Borisz, a magatehetetlen értelmiségi, aki még felöltözni sem tud egyedül. A közös csak az bennük, hogy mindhárman feleségükért jöttek.

S nem hiába, hazavihetik őket, hiszen a nagy verseny befuccsolt, Tecudzin Aoki (László Sándor) a nagy látogatás után eltűnt, s még az ambiciózus menedzsert, Albertet (Kőrösi István) is magára hagyta.

A hat nőnek azt mondják, ne búsuljanak, igaz, nem jutnak el Japánba, de minő fantasztikum, ingyen mozijegyet kapnak a híres Pretty Womanre. Annak ellenére, hogy ők kitartóan tiltakoznak, nem marad más választásuk, kénytelenek mozizni.

Fontos megemlíteni egyes szerepeket és a hozzájuk tartozó rekvizitumokat, amelyek igazán hatásosak. Ilyen a harmonikázó Tamara (mintha egyenesen Faragó Editnek találták volna ki a szerepet!), a mobiltelefonnal állandóan fényképezgető japán Tecudzin Aoki, a babakocsiból szeszes italokat kínálgató Varvara, az asztalból szószéket alakító Borisz Karnauhov s a kígyót játszó Nyina Karnauhova, kivétel nélkül emlékezetes jelenetek fűződnek hozzájuk.

Végezetül: mint ezt az Újvidéki Színház utóbbi előadásain tapasztaltuk, a rendezők halmozzák a humoros jeleneteket. Lehetnek a helyzetek tragikomikusak, többnyire mégis komikusra hangszerelik ezeket. Most is ez történt. Kivéve a zárójelenetet. Egy sorban ül a társaság, s miközben a Pretty Woman híres zenéjét hallgatjuk, a színészek arcán a mozivászon felirata tükröződik. A komikus jeleneteket „felülírja” a valóság: Japánba ugyan a hölgyek közül egyikük sem jut el, valami mégis beszivárog az életükbe: egy kis Amerika. Ha nem is a valóságban, legalább filmem. Csak ülnek és néznek – mint a moziban.

ALEKSZANDR GALIN: VERSENY

ÚJVIDÉKI SZÍNHÁZ

Fordította: SPIRÓ György

Rendező: Radoslav MILENKOVIĆ

Díszlet: Juraj FABRI

Jelmez: JANOVIĆ Erika

Koreográfus: LAVRO-GYENES Ildikó

Színészek: ÁBRAHÁM Irén, BANKA Livia, ELOR Emina, FARAGÓ Edit,

JANKOVICS Andrea, JASKOV Melinda, BALÁZS Áron, GIRICZ Attila,

KŐRÖSI István, LÁSZLÓ Sándor, VARGA Tamás.

Így tudósítunk!?

Az idei pesti könyvhét egyik sztárszerzője három könyvével Tolnai Ottó volt. A Magyar Szó több ízben tudósított a rendezvényről. Egy hosszabb írásban (június 5-én) a cikkíró megemlíti, hogy Tolnainak három kötete jelent meg, s ezek közül kettőt cím szerint is említ, sőt az egyik kiadóját is megnevezi. Nem említi azonban Tolnai harmadik, *Feljegyzések a vég tónusához* című kötetét, melyet Újvidéken, a Forum adott ki. Nem tudom elhinni, hogy a Magyar Szó Újvidékről Pestre került tudósítója nem szándékosan hallgatta el ezt a kiadványt és kiadóját. (GL)

A torta és a hab

Szabadkán tartotta június 29-én az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága kihelyezett ülését, amelyen Együttműködés és Hálózatépítés címmel a vajdasági magyar felsőoktatás és tudomány helyzetét, stratégiáját kellett volna megvitatni. Nem így történt. Hogy miért nem sikerült a szép szándékot megvalósítani, azzal kapcsolatban mindössze annyit kell megjegyezni, hogy egy ilyen horderejű tanácskozást alaposabban, előzetes megbeszéléssel illene előkészíteni, s ha ezt a témát tűzik napirendre, akkor nem szükséges fél napot magyarországi előadók többnyire nem figyelmet érdemlő hosszú felszólalásaira pazarolni. Ahogy az sem valószínű, hogy szükség van egész délutánt kitöltő hazai intézmények és műhelyek bemutatkozására (ismerjük egymást, gondolom), kivált, ha többen nem is a valós munkáról, eredményekről, hanem csak terveikről, szándékaikról tudnak beszámolni. Hab a tortán: az akadémiai bizottság elnöke, jeles irodalomtörténész nyelvről, nemzeti tudatról, megmaradásról szóló bevezetőjében egymást érték a magyar költőkre való hivatkozások Illyéstől Csóriig, Sütőtől Kányádiig és vissza, de egyetlen hivatkozás sem hangzott el Herceg Jánosra, Bori Imrére, Németh Istvánra. Holott ezt legalább a gesztus megkívánta volna. Persze mi sem vagyunk jobbak a Deákné vásznánál. Az ülésterem előtti folyosó asztalán ott sorakoztak, tornyosultak a magyarországi s erdélyi kiadványok, könyvek, lapok, brosrák. Köztük egyetlen vajdasági sem. (Szerencsére délutánra került az asztalra a képző évkönyvének néhány példánya.) Holott csak szólni kellett volna, s minden intézmény, szerkesztőség örömmel vitt volna kiadványaiból, ismerkedjen velünk kiadványaink által a nem is kis számú magyarországi vendég. Megérte volna. (GL)